

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/103/2007

OPINIA PUBLICZNA O POLSKIM ZAANGAŻOWANIU MILITARNYM W AFGANISTANIE I IRAKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Polski kontyngent w Afganistanie liczy 1161 żołnierzy (stan na dzień 30 maja tego roku). W ramach misji NATO objął on kontrolę nad dwiema prowincjami tego kraju. Natomiast w Iraku stacjonuje około 900 polskich żołnierzy – na pewno do końca 2007 roku, a być może dłużej, choć decyzja w tej sprawie jeszcze nie zapadła.

Z naszych badań wynika, że już w październiku 2006 roku większość Polaków była przeciwna uczestnictwu polskich żołnierzy w operacji w Afganistanie. Jeśli zaś chodzi o zaangażowanie militarne w Iraku, to od początku nie cieszyło się ono społecznym poparciem. Obecnie¹ odsetki przeciwników obecności polskich sił zbrojnych zarówno w misji irackiej, jak i afgańskiej są najwyższe z dotychczas notowanych.

W czerwcu ponad trzy czwarte Polaków (78%) przyznaje, że nie popiera udziału polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie, przy czym niemal połowa (48%) jest temu zdecydowanie przeciwna. Zaledwie 17% badanych deklaruje poparcie dla tej operacji, choć jedynie nieliczni (3%) – z pełnym przekonaniem. W ciągu ostatniego półrocza o 3 punkty wzrosła grupa przeciwników militarnego udziału Polski w misji afgańskiej i zarazem o tyle samo zmniejszył się odsetek osób wyrażających poparcie.

Tabela 1

Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	XII 2001		I 2002		II 2002		IV 2002*		X 2006**		I 2007		VI 2007	
	w procentach													
Zdecydowanie popieram	17	45	16	43	19	47	22	57	4	16	5	20	3	17
Raczej popieram	28		27		28		35		12		15		14	
Jest mi to obojętne	5		8		7		7		-		-		-	
Raczej nie popieram	23	44	24	43	22	42	18	32	29	76	30	75	30	78
Zdecydowanie nie popieram	21		19		20		14		47		45		48	
Trudno powiedzieć	6		6		5		4		8		5		5	

* Do lutego 2002 pytanie brzmiało: „Zaplanowano wyjazd 300 polskich żołnierzy do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?”, natomiast w kwietniu 2002 jego treść była następująca „W połowie marca grupa polskich żołnierzy wyjechała do Afganistanu. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?”

** W 2006 roku pytanie brzmiało: „Rząd podjął decyzję o zwiększeniu polskiego kontyngentu w siłach NATO w Afganistanie o tysiąc żołnierzy. Czy popiera Pan(i) tę decyzję czy też nie?”

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (205) zrealizowano w dniach od 1 do 4 czerwca 2007 roku na liczącej 903 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

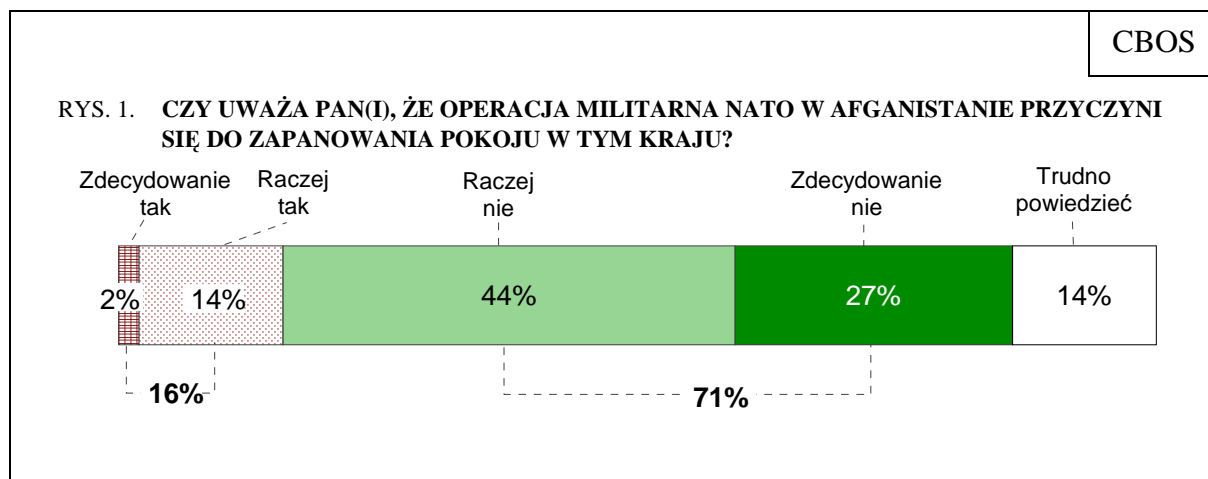
Podobnie kształtują się opinie dotyczące udziału polskiego kontyngentu w operacji irackiej. Przeważająca większość społeczeństwa (81%) – nieco więcej niż w przypadku Afganistanu – nie popiera udziału polskich żołnierzy w misji stabilizacyjnej w Iraku, w tym blisko połowa (49%) wyraża stanowczy sprzeciw. Tylko 15% badanych deklaruje przychylność dla militarnego uczestnictwa Polski w operacji irackiej. W porównaniu ze styczniem zwiększył się odsetek przeciwników polskiego zaangażowania w tę misję (o 4 punkty), zmniejszyła się zaś grupa osób wyrażających poparcie (o 5 punktów).

Tabela 2

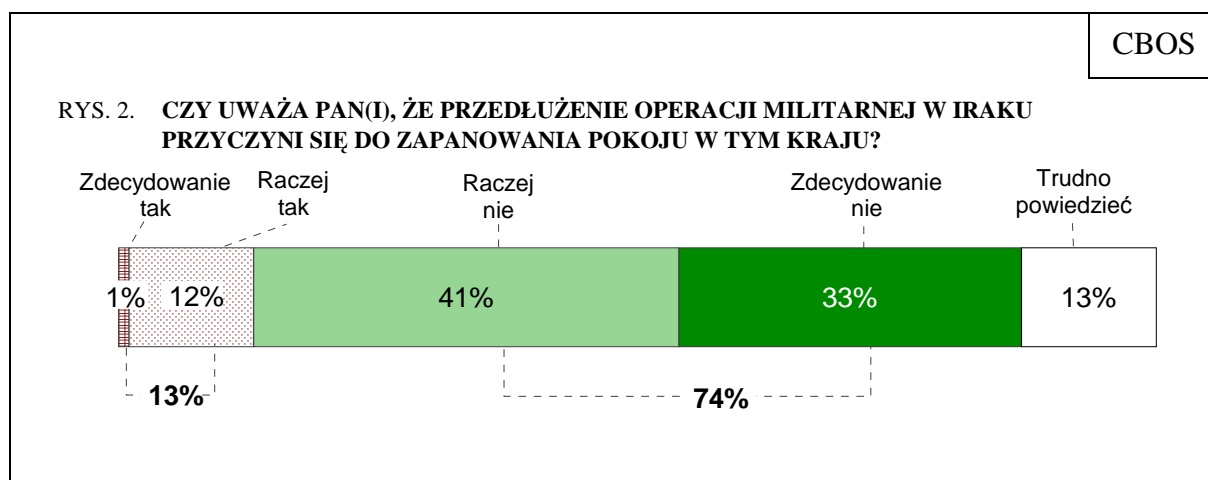
Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań																											
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	V	XII	I	I	VI		
	'03						'04						'05						'06	'07								
	w procentach																											
Zdecydowanie popieram	10	9	13	13	10	12	15	12	11	12	8	9	8	10	8	8	8	9	9	10	7	6	7	7	5	3		
Raczej popieram	26	25	27	24	18	21	27	23	25	17	15	19	15	16	17	15	16	18	19	18	21	14	15	16	15	12		
POPIERAM	36	34	40	37	28	33	42	35	36	29	22	28	23	26	25	23	24	27	28	28	28	20	22	23	20	15		
Raczej nie popieram	25	27	23	26	21	25	22	24	25	26	21	20	22	24	22	22	23	23	24	22	29	24	29	29	29	32		
Zdecydowanie nie popieram	30	33	30	31	46	37	31	36	35	40	53	46	51	46	49	52	49	45	44	46	40	51	43	43	48	49		
NIE POPIERAM	55	60	53	57	67	62	53	60	60	66	74	66	73	70	71	74	72	68	68	68	69	75	72	72	77	81		
Trudno powiedzieć	8	6	7	6	5	5	5	6	4	5	4	5	4	5	4	3	4	5	4	5	3	5	6	5	4	4		

Cechy społeczno-demograficzne, które znacząco różnicują opinie na temat uczestnictwa polskich żołnierzy zarówno w misji NATO w Afganistanie, jak i w operacji w Iraku, to przede wszystkim płeć i wiek. Mężczyźni ponad dwukrotnie częściej niż kobiety wyrażają poparcie dla udziału Polaków w tych misjach. Jeśli chodzi o wiek, to można zauważyć, że badani od 18 do 34 roku życia, szczególnie zaś najmłodsi – mający od 18 do 24 lat, są relatywnie często zwolennikami polskiego zaangażowania w te operacje.

Czy wojskowe interwencje w Iraku i Afganistanie przyczynią się do tego, że w obu tych krajach zapanuje pokój? Interesowało nas, co na ten temat sądzą Polacy. Większość (71%) uważa, że obecność wojsk NATO w Afganistanie nie przełoży się na zaprowadzenie pokoju w tym kraju. Odmiennego zdania jest co szósty ankietowany (16%), a stosunkowo duża grupa (14%) nie potrafi ustosunkować się do tej kwestii.

Prawie trzy czwarte Polaków (74%) nie wierzy, że przedłużenie operacji militarnej w Iraku przyczyni się do tego, że w tym kraju zapanuje pokój; zaledwie 13% to optymiści w tym względzie. Podobnie jak w przypadku pytania o misję afgańską, relatywnie wielu ankietowanych (13%) nie ma wyrobionego zdania.

Jak już powiedzieliśmy, mężczyźni częściej niż kobiety popierają te operacje, a także dwukrotnie częściej wyrażają przekonanie, że misje militarne mogą przyczynić się do zaprowadzenia pokoju w obu tych krajach. Takie nadzieje częstsze są również w deklaracjach najmłodszych respondentów (od 18 do 34 roku życia) oraz wśród uczniów i studentów, co ciekawe jednak – w odniesieniu do sytuacji w Afganistanie, a nie w Iraku. Przekonanie o pokojowym wpływie misji afgańskiej relatywnie często podzielają także pracownicy fizyczno-umysłowi oraz robotnicy wykwalifikowani, natomiast robotnicy niewykwalifikowani stanowią grupę zawodową, która najczęściej krytycznie odnosi się do potencjalnych

pokojoych skutków misji w obu krajach (w przypadku operacji afgańskiej – pod względem krytycznych opinii dorównuje im jedynie kadra kierownicza i inteligencja).

Jak można się domyślać, poparcie dla zaangażowania polskich żołnierzy zarówno w misję iracką, jak i afgańską jest silnie związane z przekonaniem, że przyczynią się one do zaprowadzenia pokoju w Afganistanie (V Cramera=0,53) oraz w Iraku (V Cramera=0,51). Dla osób, które nie wierzą w to, iż obie misje zakończą się powodzeniem, czyli że w obu tych krajach zapanuje pokój, charakterystyczny jest powszechny sprzeciw wobec polskiego zaangażowania militarnego w te operacje.

Tabela 3

Czy uważa Pan(i), że operacja militarna NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju?	Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	76	20	4
Nie	6	93	1
Trudno powiedzieć	14	62	24

Tabela 4

Czy uważa Pan(i), że przedłużenie operacji militarnej w Iraku przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju?	Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?		
	Popieram	Nie popieram	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	71	29	0
Nie	6	93	1
Trudno powiedzieć	10	65	25

Zdecydowana większość społeczeństwa nie akceptuje polskiego zaangażowania w misje militarne w Iraku i Afganistanie. Niewątpliwie jedną z istotnych przyczyn tego sprzeciwu jest sceptycyzm co do zaprowadzenia pokoju w tych krajach, wynikający z braku widocznych efektów misji stabilizacyjnych. Medialne doniesienia zaś o kolejnych ofiarach tak wśród cywilów, jak i wojskowych tworzą obraz sytuacji, w której koszty – zarówno materialne, jak i straty w ludziach – są nieproporcjonalne do uzyskiwanych korzyści.

Opracował
Michał FELIKSIĄK

A N E K S

Tabela 1. Czy popiera Pan(i) udział żołnierzy polskich w operacji NATO w Afganistanie czy też nie?

(%)

	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Raczej nie popieram	Zdecydowanie nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	14	30	48	5	902
Płeć						
Mężczyźni	5	20	29	42	5	437
Kobiety	2	9	30	53	6	465
Wiek						
18-24 lat	7	21	31	36	5	138
25-34	6	15	35	38	6	160
35-44	2	16	27	51	5	151
45-54	1	12	29	53	5	167
55-64	1	11	29	56	4	123
65 lat i więcej	3	11	26	53	7	162
Miejsce zamieszkania						
Wieś	2	13	35	46	4	348
Miasto do 20 tys.	5	19	25	44	6	121
20-100 tys.	4	12	21	57	5	181
101-500 tys.	4	15	29	48	4	156
501 tys.i więcej mieszk.	2	18	32	41	8	96
Wykształcenie						
Podstawowe	3	11	28	51	7	258
Zasadnicze zawodowe	2	16	35	43	4	237
Średnie	5	16	26	49	4	313
Wyższe	5	14	32	46	3	94
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	2	13	40	40	5	51
Prac.umysł.niż.szczebła	3	12	28	49	7	76
Pracownicy fiz.- umysł.	10	15	29	45	2	61
Robotnicy wykwalifikowani	1	26	35	35	3	92
Robotnicy niewykwalifik.	2	9	30	54	5	42
Rolnicy	3	15	45	37	0	48
Pracujący na własny rach.	3	21	22	48	6	37
Bierni zawodowo						
Renciści	3	7	23	58	9	85
Emeryci	2	11	24	58	5	193
Uczniowie i studenci	8	24	35	28	5	66
Bezrobotni	5	12	28	51	5	106
Gospodynie domowe i inni	2	12	28	47	12	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	2	10	35	49	5	114
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	6	21	32	38	3	67
sekt. pryw. poza rolnict.	3	18	29	46	3	183
prywatnym gosp. rolnym	3	10	45	35	8	50
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	3	12	25	55	5	75
301-500	4	23	29	43	2	124
501-900	0	11	29	56	4	207
901-1200	4	11	32	46	6	101
Powyżej 1200 zł	8	14	33	46	0	79
Ocena własnych war. mater.						
Złe	2	15	22	54	8	236
Średnie	1	13	32	49	5	387
Dobre	7	16	33	42	2	278
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	1	24	23	49	3	64
Raz w tygodniu	2	13	32	46	6	447
1-2 razy w miesiącu	5	13	28	49	5	137
Kilka razy w roku	6	15	28	46	6	162
W ogóle nie uczestniczy	5	14	26	52	3	89
Poglądy polityczne						
Lewica	3	15	25	54	3	145
Centrum	3	16	30	48	3	258
Prawica	5	17	30	43	5	253
Trudno powiedzieć	2	9	31	50	8	243

Tabela 2. Czy popiera Pan(i) udział polskich żołnierzy w operacji w Iraku czy też nie?

(%)

	Zdecydowanie popieram	Raczej popieram	Raczej nie popieram	Zdecydowanie nie popieram	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	3	12	32	49	4	903
Płeć						
Mężczyźni	4	17	31	43	4	437
Kobiety	1	8	33	54	4	466
Wiek						
18-24 lat	5	18	33	37	6	138
25-34	5	16	35	43	2	160
35-44	3	12	30	51	5	151
45-54	2	9	32	54	3	167
55-64	1	9	34	53	3	123
65 lat i więcej	2	9	30	53	6	163
Miejsce zamieszkania						
Wieś	1	12	34	48	4	348
Miasto do 20 tys.	7	13	36	40	5	121
20-100 tys.	4	11	26	56	4	181
101-500 tys.	1	15	33	48	3	157
501 tys.i więcej mieszk.	4	11	31	49	6	96
Wykształcenie						
Podstawowe	2	11	30	50	7	258
Zasadnicze zawodowe	2	13	35	45	4	238
Średnie	3	12	31	50	3	313
Wyższe	5	14	32	49	1	94
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	3	16	31	46	5	51
Prac.umysł.niż.szczebła	2	12	31	53	1	76
Pracownicy fiz.- umysł.	4	16	41	40	0	61
Robotnicy wykwalifikowani	3	20	36	37	4	92
Robotnicy niewykwalifik.	0	11	30	59	0	42
Rolnicy	3	8	41	48	0	48
Pracujący na własny rach.	3	22	38	38	0	37
Bierni zawodowo						
Renciści	2	8	25	58	6	85
Emeryci	2	8	30	55	4	193
Uczniowie i studenci	6	18	37	31	9	66
Bezrobotni	5	6	27	56	6	106
Gospodynie domowe i inni	4	11	29	46	10	45
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	2	10	36	51	2	114
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	7	16	34	41	2	67
sekt. pryw. poza rolnict.	2	19	34	44	1	183
prywatnym gosp. rolnym	3	3	43	45	6	50
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	2	7	27	62	2	75
301-500	3	17	33	44	3	124
501-900	0	10	32	55	3	207
901-1200	2	15	31	50	2	101
Powyżej 1200 zł	8	10	35	47	0	79
Ocena własnych war. mater.						
Złe	3	10	25	55	7	237
Średnie	1	12	34	49	4	387
Dobre	6	14	36	43	2	278
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	1	14	30	52	3	64
Raz w tygodniu	2	12	35	46	5	447
1-2 razy w miesiącu	5	12	30	51	2	137
Kilka razy w roku	4	13	28	50	5	162
W ogóle nie uczestniczy	5	11	28	54	2	89
Poglądy polityczne						
Lewica	4	9	28	58	1	145
Centrum	1	17	30	48	4	258
Prawica	6	12	33	46	3	253
Trudno powiedzieć	1	8	36	47	7	243

Tabela 3. Czy uważa Pan(i), że operacja militarna NATO w Afganistanie przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	16	71	14	903
Płeć				
Mężczyźni	22	69	9	437
Kobiety	10	73	18	466
Wiek				
18-24 lat	23	68	9	138
25-34	20	68	12	160
35-44	13	79	8	151
45-54	12	78	10	167
55-64	14	73	13	123
65 lat i więcej	12	59	29	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	12	71	17	348
Miasto do 20 tys.	21	63	16	121
20-100 tys.	15	76	9	181
101-500 tys.	18	71	10	157
501 tys. i więcej mieszk.	16	72	12	96
Wykształcenie				
Podstawowe	13	63	25	258
Zasadnicze zawodowe	18	71	11	238
Średnie	16	76	8	313
Wyższe	15	78	8	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	9	83	9	51
Prac. umysł. niż. szczebla	14	77	8	76
Pracownicy fiz. - umysł.	29	66	5	61
Robotnicy wykwalifikowani	23	64	13	92
Robotnicy niewykwalifik.	9	84	7	42
Rolnicy	18	79	4	48
Pracujący na własny rach.	16	78	6	37
Bierni zawodowo				
Renciści	9	71	20	85
Emeryci	12	65	24	193
Uczniowie i studenci	26	64	10	66
Bezrobotni	15	75	10	106
Gospodynie domowe i inni	11	67	22	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	10	79	11	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	28	69	3	67
sekt. pryw. poza rolnict.	18	75	7	183
prywatnym gosp. rolnym	13	78	9	50
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	11	80	9	75
301-500	25	70	6	124
501-900	11	71	18	207
901-1200	15	74	12	101
Powyżej 1200 zł	16	77	7	79
Ocena własnych war. mater.				
Złe	15	69	16	237
Średnie	14	70	16	387
Dobre	18	74	8	278
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	16	77	7	64
Raz w tygodniu	15	69	17	447
1-2 razy w miesiącu	19	67	14	137
Kilka razy w roku	17	73	9	162
W ogóle nie uczestniczy	10	79	12	89
Poglądy polityczne				
Lewica	16	74	11	145
Centrum	18	71	11	258
Prawica	18	72	10	253
Trudno powiedzieć	9	68	22	243

Tabela 4. Czy uważa Pan(i), że przedłużenie operacji militarnej w Iraku przyczyni się do zapanowania pokoju w tym kraju?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	74	13	903
Płeć				
Mężczyźni	18	72	10	437
Kobiety	8	76	16	466
Wiek				
18-24 lat	12	76	12	138
25-34	17	74	9	160
35-44	10	82	8	151
45-54	14	78	8	167
55-64	10	77	13	123
65 lat i więcej	14	60	26	163
Miejsce zamieszkania				
Wieś	11	73	16	348
Miasto do 20 tys.	17	69	15	121
20-100 tys.	15	75	10	181
101-500 tys.	13	77	10	157
501 tys. i więcej mieszk.	12	77	11	96
Wykształcenie				
Podstawowe	11	65	24	258
Zasadnicze zawodowe	18	74	9	238
Średnie	12	80	8	313
Wyższe	11	81	8	94
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	11	78	11	51
Prac. umysł. niż. szczebla	12	79	10	76
Pracownicy fiz. - umysł.	22	73	5	61
Robotnicy wykwalifikowani	18	71	11	92
Robotnicy niewykwalifik.	8	90	2	42
Rolnicy	19	77	4	48
Pracujący na własny rach.	17	78	5	37
Bierni zawodowo				
Renciści	6	74	20	85
Emeryci	12	68	20	193
Uczniowie i studenci	11	76	13	66
Bezrobotni	14	78	8	106
Gospodynie domowe i inni	8	66	27	45
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	10	77	13	114
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	19	78	3	67
sekt. pryw. poza rolnict.	15	79	6	183
prywatnym gosp. rolnym	14	77	9	50
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	4	91	5	75
301-500	18	78	4	124
501-900	10	72	18	207
901-1200	22	70	8	101
Powyżej 1200 zł	13	81	6	79
Ocena własnych war. mater.				
Złe	11	76	13	237
Średnie	13	71	16	387
Dobre	15	76	9	278
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	13	83	4	64
Raz w tygodniu	13	72	16	447
1-2 razy w miesiącu	18	69	13	137
Kilka razy w roku	12	78	10	162
W ogóle nie uczestniczy	8	82	10	89
Poglądy polityczne				
Lewica	16	77	7	145
Centrum	15	74	10	258
Prawica	15	78	7	253
Trudno powiedzieć	7	68	25	243